

УДК 619: 636.22/28
© 2005

С.М. МАСЛІКОВ,
кандидат біологічних наук

Л.В. КОРЕЙБА,
кандидат ветеринарних наук

Т.Л. СПІЦИНА,
старший викладач

ВИКОРИСТАННЯ ПРЕПАРАТУ “ВЕТОМ-3” У ЛІКУВАННІ ГНІЙНО-НЕКРОТИЧНИХ ЗАПАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ У ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Встановлено високу ефективність препарату “ВЕТОМ-3” у лікуванні гнійних ран у великої рогатої худоби. Зовнішнє застосування препарату сприяє швидкому очищенню ранової поверхні від змертвілих тканин та ексудату, скорочує строки загоєння ран на 4–6 діб.

Вдосконалення і розробка нових засобів і способів лікування запальних процесів та їх ускладнень на сьогоднішній день є пріоритетним. Це пояснюється тим, що за ентерального, парентерального та інших способів введення антимікробних препаратів дуже складно досягти їх постійної терапевтичної концентрації у вогнищі запалення, до того ж усі вони мають і негативну системну дію [1, 3].

Зростання кількості хвороб тварин, що спричинені мікроорганізмами, спонукає до пошуку нових антибактеріальних засобів, для отримання яких все більше використовують так звані пробіотики – бактерії роду *Bacillus subtilis*. Живі мікробні культури, які складають основу біопрепаратів, є антагоністами патогенної та умовно патогенної мікрофлори, а також мають всебічну біологічну активність, що зумовлена біосинтезом аеробними бацилами комплексу важливих для організму гідролітичних ферментів, амінокислот та вітамінів [2].

Пробіотики, які заселяють травний канал корисною мікрофлорою, що підвищує резистентність організму, індукуючи інтерферон, ефективно використовують з метою профілактики та лікування шлунково-кишкових хвороб, проте в практиці ветеринарної хірургії використання мікробів-антагоністів патогенних бактерій ще не набуло широкого застосування [3].

Саме вивчення терапевтичної ефективності пробіотика “ВЕТОМ-3” при гнійно-некротичних процесах у великої рогатої худоби і було метою наших досліджень.

Матеріал та методи досліджень. Лікувальну ефективність препарату при гнійно-некротичних процесах досліджували на 30 бичках червоної степової породи (віком 6–8 місяців, живою масою 90–120 кг). Для цього було сформовано 2 дослідні групи по 15 тварин (по 5 тварин, хворих на гнійні рани, абсцеси та флегмони). Ураження локалізувалися в ділянках крупа, стегна та гомілки.

У першій групі для лікування гнійних ран, абсцесів і флегмон після розтину гнійних порожнин і видалення ексудату, зовнішньо 1 раз на добу застосовували аплікації пробіотика “ВЕТОМ-3”, який розводили дистильованою водою у співвідношенні 1:3. Тваринам другої групи щодоби застосовували: внутрішньом’язово – антибіотик “Амоксицилін” у дозі 6,0 мл та зовнішньо – аплікації лініменту за Вишневським.

За усіма тваринами спостерігали до одужання, визначаючи габітус і стан місцевого патологічного вогнища.

Результати досліджень та їх обговорення. Пробіотик “ВЕТОМ-3” є іммобілізованою висушеною споровою біомасою бактерій *Bacillus subtilis* ВКПМВ-7048. Постанова щодо його застосування у ветеринарії розроблена Всеросійським науково-дослідним

інститутом контролю і Новосибірським державним аграрним університетом (НПФ "Дослідницький центр").

У процесі проведених досліджень з'ясовано, що у тварин з гнійно-некротичними ураженнями застосування "ВЕТОМу-3" посилювало виділення густого гнійного ексудату з дрібними шматочками відмерлих тканин, прискорюючи біологічне очищення гнійних ран, що утворювалися після розтину гнійників. Зона інфільтрації та болочисть навколо осередку ураження поступово зменшувалися, швидко розвивалися здорові грануляції. Повне очищення ран від ексудату і мортифікованих тканин спостерігалось на 3–5 добу лікування. Усі рани гоїлися за вторинним натягом впродовж 9–12 діб на фоні помірного лейкоцитозу і задовільного за-

гального стану тварин. При дослідженні мазків-відбитків з ранової поверхні реєстрували швидке зникнення (на 3–5 добу) кокової флори і дегенеративних форм лейкоцитів за наявності значної кількості фагуючих клітин і фібробластів. За час спостереження в усіх дослідних тварин не було жодного випадку негативного впливу препарату.

У тварин другої групи очищення і загоювання гнійно-некротичних процесів перебігало значно повільніше. Так, повне очищення ран і розвиток повноцінних грануляцій відбувалися на 7–8 добу, а остаточне їх загоювання – на 13–18 добу лікування. При дослідженні мазків-відбитків впродовж усього періоду загоєння реєстрували помірну кількість кокової флори і дегенеративних форм лейкоцитів.

Висновки

Біопрепарат "ВЕТОМ-3" є ефективним засобом лікування гнійно-некротичних процесів (гнійних ран, абсцесів, флегмон) і застосовує на більш широке застосування в практиці ветеринарної медицини.

Висока ефективність досліджувано-

го препарату зумовлена здатністю стимулювати міграцію фагоцитів до фокусів запалення, що є однією з початкових стадій, важливою складовою частиною процесу фагоцитозу та утворення повноцінного клітинного бар'єру.

Бібліографія

1. Ільницький М.Г., Іздепський В.Й., Рублено М.В. Сорбційна терапія при хірургічній інфекції у тварин // Ветеринарна медицина України, 1997. – № 7. – С. 40.

2. Ендоспори у ветеринарному акушерстві та хірургії / Калиновський Г., Кудрявцев В., Сафонова Л. та ін. // Тваринництво Укра-

їни. – 1998. – № 4. – С. 23–24.

3. Современные представления о механизмах лечебно-профилактического действия пробиотиков из бактерий рода *Bacillus* / Смирнов В.В., Резник С.Р., Вьюницкая В.А. и др. // Микробиологический журнал, 1993. – № 4. – С. 92–112.

На ветеринарному факультеті готують аспірантів зі спеціальностей:

03.00.13 – Фізіологія людини і тварин

16.00.02 – Патологія, онкологія та морфологія тварин

16.00.03 – Ветеринарна мікробіологія і вірусологія

16.00.08 – Епізоотологія та інфекційні хвороби